

Çeviri Yazılı Metinlerde Türkçenin Ünsüzleri

Yrd. Doç. Dr. Yavuz Kartallıođlu*

Özet: Arap kökenli Türk alfabesinde Türkçede bulunmayan ünsüzler de vardır. Çeviriyazılı metinler (transkripsiyon metinleri), Osmanlı zamanındaki dilin genellikle Latin alfabesi ile yazıya geçirildiği metinlerdir. Bu metinlerde tıpkı ünlüler gibi ünsüzler de ayrı ayrı harflerle işaretlenmiştir. Çeviriyazılı metinlerin transkripsiyon sistemi ilk bakışta anlaşılmaz görünür. Bu metinlerdeki Türkçe örnekleri anlayabilmek için metnin yazıldığı dilin imla-telaffuz sistemini bilmek gerekir. Bu makalede İtalyanca, Fransızca, İngilizce ve Latince yazılmış olan on altı çeviriyazılı metin ünsüzlerin yazımı bakımından incelenmiş, Osmanlıca metinlerdeki Türkçenin ünsüzlerinin ses değerleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Osmanlı Türkçesi, çeviriyazılı metinler, imla-telaffuz ilişkisi, ünsüzler

The Consonants of Turkish in Transcription Texts

Abstract: In the Turkish alphabet based on Arabic origin, there are some consonants which does not exist in Turkish language. Transcription texts refer to the works in which the language of Ottoman period was generally written with Latin alphabet. In these works, each consonant -like vowels- was marked with a separate letter. At first sight, the transcription system of these works may seem incomprehensible. In order to understand the Turkish words in transcription texts, the pronunciation and orthography system of the language in which these works were written must be known. In this article, sixteen transcription texts written in Italian, French, English and Latin were examined in terms of representation of consonants, and the sound value of Turkish vowels in Ottoman texts was tried to be determined.

Key words: Ottoman Turkish, transcription texts, the relation between pronunciation and orthography, consonants.

---

* Gazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü